

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การประเมินผลลัพธ์สุขภาพของผู้ป่วยที่โรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งในประเทศไทย
ผู้เขียน	นางสาว ปริญญา ญาณวัฒนา
ปริญญา	เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเภสัชกรรม)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ. ดร. สิริพร บุรพาเดชะ

บทคัดย่อ

การประเมินผลลัพธ์สุขภาพของผู้ป่วยเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่า การให้บริการสุขภาพประสบผลสำเร็จ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานะทางสุขภาพ การตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วย และค่าใช้จ่ายสุขภาพ บนพื้นฐานของประสิทธิผล การตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วย และความเสมอภาคทางสุขภาพ งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวางในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งจำนวน 348 รายโดยใช้แบบสอบถาม การวัดสถานะทางสุขภาพประกอบด้วย สถานะทางสุขภาพกาย สถานะทางสุขภาพใจ และสถานะทางสุขภาพสังคม การวัดการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วยประกอบด้วย การให้ความเคารพในศักดิ์ศรี การให้ความเป็นอิสระในการตัดสินใจ การมีโอกาสเลือกแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ให้การรักษา การได้รับการรักษาพยาบาลอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และคุณภาพสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนค่าใช้จ่ายสุขภาพเก็บข้อมูลจากระเบียนผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างได้รับการแบ่งเป็น 2 กลุ่มโดยใช้เส้นแบ่งรายได้ต่ำสุดที่ลำดับ 5 ผลการวิจัยพบว่า ค่าวัดสถานะทางสุขภาพและการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วย มีค่าร้อยละ 84.7 และ 70.6 ตามลำดับ สถานะทางสุขภาพใจและสถานะทางสุขภาพสังคมไม่ขึ้นกับอายุ ส่วนการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสถานะทางสุขภาพ กลุ่มผู้ป่วยที่มีรายได้ต่ำมีค่าใช้จ่ายสุขภาพมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูง อายุที่มากกว่าและการมีโรคเรื้อรังมีส่วนเพิ่มค่าใช้จ่ายสุขภาพ ข้อเสนอแนะคือ การประเมินประสิทธิผลด้านสถานะทางสุขภาพ และการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วย ไม่สามารถประเมินได้เนื่องจากไม่มีเกณฑ์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง แต่ค่าวัดสถานะทางสุขภาพและการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วยสามารถ

นำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินครั้งต่อไป การส่งเสริมสถานะทางสุขภาพใจและสถานะทางสุขภาพสังคมสามารถเกื้อหนุนสถานะทางสุขภาพได้ การวัดการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วยควรแจ้งผู้ให้บริการทราบเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมบริการ การปรับปรุงพฤติกรรมบริการจะช่วยส่งเสริมสถานะทางสุขภาพอีกทางหนึ่งด้วย ส่วนความเสมอภาคทางสุขภาพพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเสมอภาคในสถานะทางสุขภาพและการตอบสนองของผู้ให้บริการต่อผู้ป่วย แต่มีค่าใช้จ่ายสุขภาพต่างกัน การประเมินผลครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้ การกำหนดผลลัพธ์เป้าหมายมีความจำเป็น การกระตุ้นผู้ให้บริการสุขภาพเพื่อร่วมมือในเรื่องการประเมิน และการระบุตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่ชัดเจนเพื่อการวัดความเสมอภาคทางสุขภาพ

Thesis Title	Evaluation of Patient Health Outcomes at a Community Hospital in Thailand
Author	Miss Prarinda Yanwattana
Degree	Master of Pharmacy (Pharmacy Management)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Siriporn Burapadaja

ABSTRACT

To ensure the achievement of health services, evaluation of patient health outcomes is necessary. The objective was to evaluate health status, responsiveness, and health expenditure on the basis of effectiveness, responsiveness and equity in health. A cross-sectional study was conducted on a sample (n=348) of out-patients at a community hospital using a questionnaire. Measures of health status consisted of physical, mental, and social health, and that of responsiveness included dignity, autonomy, choice of provider, prompt attention, and basic amenities. Health expenditure was based on patient profiles. The sample was divided into two groups by the lowest-income quintile. Percentage of health status and responsiveness was 84.7% and 70.6%, respectively. Mental and social health was independent of age. Responsiveness was positively related to health status. The lower-income group shared significantly greater health expenditure than his counterpart. Aging and chronic disease could increase health expenditure. In conclusion, effectiveness of health status and responsiveness can't be evaluated owing to a lack of specified goals, but its measures can be used as benchmark for the next evaluation. Promotion of mental and social health can enhance health status. Responsiveness measures should be informed health providers to improve their behaviors. Such improvement can additionally support health status. Equity is achieved in health status and responsiveness but not in health expenditure. This evaluation suggests the necessity to specify outcome goals, encourage health providers to engage in evaluation procedure, and define precise outcome measure for equity determination.